

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSIŠAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMO NR. 1A-104/2020 DALĮ IR JO DALIES TRŪKUMŲ ŠALINIMO

2020 m. rugsėjo 30 d. Nr. KT174-A-S160/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-104/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Iš pareiškėjo prašymo visumos matyti, kad jis prašo ištirti, ar:
  - Lietuvos Respublikos Konstitucijai neprieštarauja Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymas, Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymas, kai kurios Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ), Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK), Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) nuostatos;
  - Administracinių bylų teisenos įstatymui neprieštarauja Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko 2018 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. TP-51 patvirtintos Administracinių bylų paskirstymo ir teisėjų kolegijų sudarymo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme taisyklės (toliau – Administracinių bylų paskirstymo taisyklės);
  - Baudžiamojo proceso kodeksui ir Teismų įstatymui neprieštarauja Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. I-110 patvirtintos Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos (toliau – Rekomendacijos);
  - Konstitucijai ir Teismų įstatymui neprieštarauja Teisėjų tarybos 2019 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2) patvirtinti Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatai.

2. Pareiškėjas savo konstitucinių teisių pažeidimą sieja su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. gegužės 20 d. nutartimi, kuria pareiškėjo prašymą atnaujinti procesą administracinėje byloje nutarta laikyti nepaduotu pareiškėjui nepašalinus trūkumų, nurodytų Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. gegužės 6 d. nutartyje: pareiškėjas nepateikė įrodymų, patvirtinančių, kad prašymą dėl proceso atnaujinimo surašė aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turintis asmuo, kaip reikalaujama ABTĮ 158 straipsnio 2 dalyje.

Pareiškėjas savo konstitucinių teisių pažeidimą taip pat sieja su 2002–2020 m. priimtais administracinių ir bendrosios kompetencijos teismų sprendimais, susijusiais su nuosavybės teisių atkūrimu, žalos atlyginimu, teisėjų nušalinimu, prokurorų, teisėjų, Teisėjų etikos ir drausmės komisijos narių veiksmis, Lietuvos Respublikos Prezidentui teikiamų prašymų nagrinėjimu.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. gegužės 30 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

4. Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones; šios teisės įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymas.

5. Konstitucinio Teismo įstatymo 67¹ straipsnyje (2019 m. liepos 26 d. redakcija) nustatyti Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodyto asmens prašymo turinio reikalavimai, be kita ko, prašyme nurodyti prašymą teikiančio asmens pozicijos dėl ginčijamo teisės akto prieštaravimo Konstitucijai teisinius argumentus, įskaitant pagrindžiančius, kaip buvo pažeistos šio asmens konstitucinės teisės ar laisvės (67¹ straipsnio 1 dalies 10 punktas). Prašyme taip pat turi būti aiškiai, tiksliai ir suprantamai suformuluota šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija (67¹ straipsnio 2 dalis).

6. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkto, 67 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatas, kuriomis reglamentuojamas subjektų, turinčių teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą, prašymų Konstituciniam Teismui turinys, yra pažymėjęs, kad pareiškėjo pozicija dėl teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai turi būti nurodyta aiškiai, nedviprasmiškai, prašyme turi būti išdėstyti teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies, punkto) atitikties konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis; prašyme iširti teisės akto (jo dalies) atitiktį Konstitucijai pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį nenurodžius *inter alia* teisinių motyvų,

pagrindžiančių pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto atitikties konkrečiai nurodytoms Konstitucijos nuostatomis pagal normų turinį ir (arba) reguliavimo apimtį, tokį prašymą priėmus nagrinėti Konstituciniame Teisme ir pagal jį pradėjus bylą, būtų suvaržytos ir suinteresuoto asmens – valstybės institucijos, išleidusios ginčijamą teisės aktą, teisės, nes suinteresuotam asmeniui taptų sunkiau teikti paaiškinimus dėl pareiškėjo argumentų ir rengtis teisminiam nagrinėjimui (*inter alia* 2004 m. balandžio 16 d., 2012 m. balandžio 25 d., 2017 m. gruodžio 12 d. sprendimai).

Pažymėtina, kad Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje pateiktas Konstitucinio Teismo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 8 punkto, 67 straipsnio 2 dalies 5 punkto aiškinimas *mutatis mutandis* taikytinas ir šio įstatymo 67¹ straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 1 dalies 10 punktui (*inter alia* 2020 m. sausio 16 d., 2020 m. sausio 20 d. sprendimai, 2020 m. vasario 18 d. sprendimas Nr. KT36-A-S33/2020).

7. Iš pareiškėjo prašymo visumos matyti, kad jis prašo, be kita ko, ištirti ABTĮ (2016 m. birželio 2 d. redakcija) 158 straipsnio 2 dalies atitiktį Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, 21 straipsnio 3 daliai, 29 straipsniui.

ABTĮ (2016 m. birželio 2 d. redakcija) 158 straipsnio „Prašymo dėl proceso atnaujinimo pateikimas“ 2 dalyje nustatyta, kad prašymą dėl proceso atnaujinimo surašo advokatas; valstybės atstovo, kito juridinio asmens prašymą dėl proceso atnaujinimo taip pat gali surašyti juridinio asmens darbuotojai, turintys aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą; jeigu prašymą dėl proceso atnaujinimo paduoda fizinis asmuo, turintis aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą, surašyti šį prašymą turi teisę jis pats; be to, prašymą dėl proceso atnaujinimo gali surašyti šio įstatymo 47 straipsnio 4 dalies 4 ir 7 punktuose nurodyti asmenys; prašymą dėl proceso atnaujinimo pasirašo jį paduodantis asmuo ir prašymą surašęs asmuo; prašymą paduodančio asmens parašas nėra būtinas, jeigu jį pasirašo jo įgaliotas prašymą surašęs asmuo.

7.1. Sprendžiant dėl pareiškėjo prašymo priimtimumo nustatyta, kad pareiškėjo prašymas neatitinka Konstitucinio Teismo įstatymo 67¹ straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 1 dalies 10 punkte, 2 dalyje įtvirtintų reikalavimų: pareiškėjas prašyme nurodo, kad ginčijamas teisinis reguliavimas, pagal kurį prašymą dėl proceso atnaujinimo turi teisę pateikti tik aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turintys asmenys, yra diskriminacinis, tačiau pareiškėjas nepateikia teisinių argumentų, kodėl, atsižvelgiant į proceso atnaujinimo instituto paskirtį ir jo specifiką, pagal Konstituciją nėra ar negali būti pagrįstas įstatyme nustatytas reikalavimas, kad prašymą dėl proceso atnaujinimo surašytų aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turintys asmenys, ir kodėl tokio reikalavimo įtvirtinimas įstatyme pažeidžia, pasak pareiškėjo, Konstitucijos 7 straipsnio 1 dalį, 21 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnį.

7.2. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 24 straipsnio 4 dalį (2019 m. liepos 16 d. redakcija)

nustačius, kad šio įstatymo 67¹ straipsnyje nurodytas prašymas ir (ar) jo priedai neatitinka šio įstatymo 67¹ straipsnyje, išskyrus 1 dalies 6, 7 punktus ir 3 dalį, nustatytų reikalavimų, nustatomas terminas trūkumams pašalinti; sprenddamas šį klausimą, Konstitucinio Teismo pirmininkas priima potvarkį; pareiškėjui per šį terminą kreipusis į Konstitucinį Teismą su prašymu, kuriuo šalinami trūkumai, arba pasibaigus šiam terminui, pradėtas išankstinis tyrimas tęsiamas toliau.

Kaip Konstitucinis Teismas yra konstatavęs 2020 m. gegužės 28 d. sprendime Nr. KT99-A-S94/2020, Konstitucinio Teismo įstatymas negali būti aiškinamas kaip užkertantis kelią Konstituciniam Teismui sprendimu nustatyti pareiškėjo prašymo trūkumus ir terminą šiems trūkumams pašalinti. Kitaip aiškinant Konstitucinio Teismo įstatymo nuostatas, esą Konstitucinis Teismas, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 25 straipsnio 2 dalį, 28 straipsnio 1 dalį sprenddamas dėl pareiškėjo prašymo priimtimumo, neturi įgaliojimų nustatyti, kad pareiškėjo prašymas turi trūkumų, taip pat nustatyti šių trūkumų pašalinimo termino, pareiškėjui būtų užkirstas kelias tinkamai įgyvendinti savo teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą, o Konstitucinis Teismas negalėtų vykdyti konstitucinio teisingumo ir garantuoti Konstitucijos viršenybės teisės sistemoje, veiksmingai apginti asmens konstitucinių teisių ar laisvių.

7.3. Atsižvelgiant į nustatytus pareiškėjo prašymo ištirti ABTĮ (2016 m. birželio 2 d. redakcija) 158 straipsnio 2 dalies atitiktį Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, 21 straipsnio 3 daliai, 29 straipsniui trūkumus, pareiškėjui nustatytinas terminas jiems pašalinti – iki 2020 m. spalio 15 d.

II

8. Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija), joje nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą ne dėl visų aktų atitikties Konstitucijai ir (ar) įstatymams, o tik dėl tų, kurie nurodyti Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse. Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Konstitucinis Teismas nagrinėja ir priima sprendimą, ar neprieštarauja Konstitucijai įstatymai ir kiti Seimo priimti aktai, o šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Konstitucinis Teismas taip pat nagrinėja, ar neprieštarauja Konstitucijai ir įstatymams Respublikos Prezidento aktai ir Respublikos Vyriausybės aktai.

9. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas nesprenžia, ar teismų sprendimai neprieštarauja Konstitucijai ir (ar) įstatymams, jis neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų (*inter alia* 2019 m. spalio 16 d. sprendimas Nr. KT31-A-S20/2019, 2020 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. KT147-A-S136/2020, 2020 m. rugsėjo 9 d. sprendimas Nr. KT160-A-S147/2020); pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas taip pat nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų; teisės taikymo klausimus sprenžia teismas, nagrinėjantis konkrečią bylą (*inter alia* 2016 m. gegužės 9 d. sprendimas, 2019 m. gruodžio 11 d. sprendimas Nr. KT64-A-S50/2019, 2020 m. gegužės 6 d.

sprendimas Nr. KT87-A-S82/2020). Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

10. Pareiškėjas nurodo, kad prašo, be kita ko, ištirti Teismų įstatymo, Prokuratūros įstatymo, Prezidento įstatymo, ABTĮ 16, 22, 33, 34, 36, 44, 45, 111, 134, 159, 161 straipsnių, BPK 168, 169 straipsnių, BK 228, 234, 235, 294 straipsnių atitiktį Konstitucijai.

10.1. Pažymėtina, jog iš pareiškėjo prašymo visumos matyti, kad nors pareiškėjas formuluoja prašymą ištirti Teismų įstatymo, Prokuratūros įstatymo, Prezidento įstatymo, nurodytų ABTĮ, BPK, BK straipsnių atitiktį Konstitucijai, tačiau iš esmės savo prašymą grindžia faktinių aplinkybių, susijusių su 2002–2020 m. vykusiais teismų procesais, aprašymu, taip pat kvestionuoja priimtus teismų sprendimus, juose pateikiamą minėtų įstatymų aiškinimą ir taikymą.

Taigi pareiškėjas kelia teismų sprendimais nustatytų faktinių aplinkybių vertinimo ir teismų sprendimų pagrįstumo, teisinio reguliavimo taikymo teismų praktikoje klausimus.

10.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjo prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

10.3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

10.4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

11. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko patvirtintų Administracinių bylų paskirstymo taisyklių, generalinio prokuroro patvirtintų Rekomendacijų, Teisėjų tarybos patvirtintų Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų atitiktį Konstitucijai ir įstatymams.

11.1. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog pagal Konstituciją Konstitucinio Teismo kompetencijai nepriskirta vertinti kitų institucijų (ne Seimo, Respublikos Prezidento ar Vyriausybės) priimtų aktų atitikties Konstitucijai ir (ar) įstatymams, spręsti kitų institucijų kompetencijai priskirtų klausimų (*inter alia* 2020 m. kovo 25 d. sprendimas Nr. KT59-A-S54/2020, 2020 m. liepos 9 d. sprendimas Nr. KT118-A-S109/2020, 2020 m. liepos 15 d. sprendimas Nr. KT123-A-S114/2020)

11.2. Taigi pareiškėjo prašymas ištirti jo nurodytų Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko, generalinio prokuroro, Teisėjų tarybos priimtų aktų atitiktį Konstitucijai ir įstatymams yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

11.3. Kaip minėta, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

11.4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 24 straipsnio 4 dalimi, 25, 28 straipsniais, 67¹ straipsnio 1 dalies 10 punktu, 2 dalimi, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

1. Nustatyti terminą pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymo Nr. 1A-104/2020 ištirti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (2016 m. birželio 2 d. redakcija) 158 straipsnio 2 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnio 1 daliai, 21 straipsnio 3 daliai, 29 straipsniui trūkumams pašalinti – iki 2020 m. spalio 15 d.

2. Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-104/2020 ištirti:

– Lietuvos Respublikos teismų įstatymo, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo, Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 16, 22, 33, 34, 36, 44, 45, 111, 134, 159, 161 straipsnių, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168, 169 straipsnių, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 228, 234, 235, 294 straipsnių atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai;

– Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko 2018 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. TP-51 patvirtintų Administracinių bylų paskirstymo ir teisėjų kolegijų sudarymo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme taisyklių, Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. I-110 patvirtintų Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos, Teisėjų tarybos 2019 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 13P-10-(7.1.2) patvirtintų Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė
Gintaras Goda
Vytautas Greičius
Danutė Jočienė
Gediminas Mesonis
Vytas Milius
Daiva Petrylaitė
Janina Stripeikienė
Dainius Žalimas